

САНА ОЛОХ

ХАНЫТ
1831 сый алынны
15 нүүтлэ гэхээр

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭНИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

№ 120 (4543) 1974 жыл. Алтынны 5 күнэ Сыната 2 харчы

ССРС Министрдерин Советыгар

Бу далай алтынны 1—2 күнүрлүк буюу ССРС Министрдерин Советын нундандар ССРС Госпланын диллэрилийт ССРС Норуотун хаһайыстыбатын сайдытын государственнай бэлдэнин уонна ССРС Үбүн министрствота киллэрбит 1975 сылга ССРС Государственной бюджетин бырайыктара корулунтлар.

Муннаахха ССКП КК Генеральнай секретара таб. Л. И. Брежнев улахан этиини өтөрдө. Таб. Л. И. Брежнев 1971—1975-сылларга норуот хаһайыстыбатын сайдытын бэлдэнин сүрүн кордорууларга туолан ийиллэригэр дириг ырытынналары өтөрдө уонна бис сэлдээх быдан соруахтарын ситиһиндээхтик толоруун соруахтарга туруорталта.

Дойду норуотун хаһайыстыбата, дин бэлэтээтэ таб. Л. И. Брежнев, ССКП XXIV съезди быһаарыт хурсуан утумнаахтык сайдар. ССКП XXIV съездин уонна ССКП КК кэлин буюу планунарын уураахтарын олоххо илдьэрингэ ытыллыбыт улахан политическай уонна тарыйар үлэлэр, ону тэҥэ былааннары уонна коллэктивтар ылыммыт хардары былааннарын болдьоон ийинэ толорор ийин дойдуга танийбит Бүтүн Союзтаагы социалистическай куоталаһыа түмүктөрүгэр ытыллыт адеһыт сылларыгар дойду экономикага сайдарыгар улахан ситиһинтэр баар буолулар.

Норуот олоон таһыма биллэрин туһунта, рабачайдар уонна сулууснаахтар мыйаагы орто хамнастара, колхозтаахтар үлэлэрин төлөбүрү үрдэтэ. Дойдуга олоор дьэллэри, ол ийигэр аскулалары, балыһаһы, коммунальнай-бытэвой объектары тутуу киһи кэмэйиннэ ытыллар. ССРС XXIV съезди бэлэтэбит социальнай программаны атын дыһаһара утумнаахтык олоххо кыраһалар.

Таб. Л. И. Брежнев сорох министерстволар, ведомстволар үлэлэригэр баар итаржытэри бэлэтээтэ. Киһи общественнай производство көдүүтүн үрдэти, производственной кыамталар туһаа кыраһаларын түргэтэти, хаһайыстыба ыс резерваларын толору туһаны, үлэ өгөрөн таһаарытын, техническай таһымн үрдэти, бордүүкүбэ хаачыстыбатын тусарын боптуруостарыгар кэжэ саһаллары өтэ.

Таб. Л. И. Брежнев тыа хаһайыстыбатын ийини сайдытын боптуруостарыгар тохтоото, олоор дьэллэри тутууну кэмэти уонна да атын социальнай дыһаһалары олоххо киллэрини бэлэтээтэ.

Муннаахха быдан уонна бюджет бырайыктарын дүүүлэһингэ ССРС Министрдерин Советын Председателин солбуйааччылар, союзнай республикалар Министрдерин Советтарын председателирэ, ССРС министрдар уонна правительство атын да чилиннэре ытытынны ыллылар.

ССРС Министрдерин Совета 1975 сылга былаан уонна бюджет бырайыктарын керүүгэ ССРС ведомстволарын председателирин кытынанан туран кероруттар ССРС Министрдерин Советын Президиумун соруудахтаата. Онуоха сүрүн болжонтону ыарахан промышленность салааларын, тыа хаһайыстыбатын, норуот туттар табаардарын өгөрүүгэ, олоор дьэллэри тутуу кэмэйин улаатыннардымыга уонна атын социальнай дыһаһалары олоххо киллэрингэ туһаайалларыгар этилиннэ.

Муннаахха түмүн тыа ССРС Министрдерин Советын Председатели А. И. Косыгин өтэ. Киһи дүүүлэһин түмүгүн өгөрдө, норуот хаһайыстыбатын сайдытын суолталаах кэжэ проблемаларыгар тохтоото, онуоха таб. Л. И. Брежнев этиитигэр туруоруллубут соруахтар улахан суолталаахтарын чорботон бэлэтээтэ.

ССТА.

Совхозтарга хадьымалы хорутуу балаан ыйын 30 к. туругунан сводката

Совхозтар ааттара	былаан	туолла
Карл Маркс	812	568
Субуруускай	754	167
Эрилик Эриетин	434	140
Оройуон үрдүнэн	2000	875

Ленинград уобалаһын Гаврилово бөһүөлэгэр учууталынса Вера Петровна Гатчинскаядагы педагогическай училищени бүтэрэн, баран үс сыллаабыта кэлбитэ. Оттон билигин дэрдини-эмэниини бары киһини бэйэлэрин киһилэринэн ааһаллар, ытыктаан Вера Федоровнаан ааттыллар.

Вера Федоровна үөртэр ахсаанын уруогар өлөр хаһан даһаны соло булбаттар. Хас биирдии тэһиэни, киһи барыта кыттыан бабарар ооньуутугар тардыһарды, олус интэриһинэйдик ыттар.

СНИМОНКА: ахсаан учуутала Вера Петрова.

Ю. БЕЛИНСКИЙ фотота. ССТА фотохрониката.

РЕДАКЦИЯТТАН: Сводката кэстөрүнүн оройуон совхозтарыгар хадьымалы хорутуу турута молтох. Балаан ыйын 24 күнүгэр райсовет исполкомутар хаһайыстыбалар саллааччылары кытта кэстэһини оройуон үрдүнэн балаа-суога 482 гектарга хадьымал көтөбүлүү бүтэ улахан итаргэ быһылынан бэлэтэммитэ уонна бу үлэс Карл Маркс аатынан совхоза 10, Субуруускай аатынан совхоза 10, Эрилик Эриетин аатынан совхоза 8 гектарга таһыа туруорон, сменнай үлэлэһини тарыйар, оон хадьымалы хорутууну балаан ыйын 28 күнүгэр дэри бүтүрүгэ соруу туруоруллубута.

Райсовет исполкомун аты быһыт болдьоор 28 трактор бары турбуттара уонна ийи сменнай үлэлэһиннэ тараллытэ эбитэ буоллар, 138 гектарга хадьымал көтөбүлүү, былаан аһара толоруллубута. Сводка итаргэ балаан ыйын 24—30 күнүгэр—ааспыт 6 күн устата Эрилик Эриетин аатынан совхоза 40, Субуруускай аатынан совхоза 107, Карл Маркс аатынан совхоза 246 эр гектарга хадьымал хорутуллубут. Ийитэн кэстөрүн оройуон хаһайыстыбаларыгар хадьымалы билигин дэри кэстөөх болжонто уурулла ийи. Дьыл калла. Сир аны адыһах ховугунаа тонуога. Оон оройуон совхозтара хадьымалы хорутуу курдук сүтсөн суолталаах боптуруоска таһаарытын уураалара, былаан толорууга үлэни утаһыныа тарыйаллары наада.

ССНП райкомун бастагы секретара И. П. Листинова
Райсовет исполкомун председатели Р. Р. Бурнашевна
Тыа хаһайыстыбатын управлениын начальнига Е. П. Коркинга
ЫБСЛКС райкомун бастагы секретара А. С. Шишигинга

Эрилик Эриетин аатынан совхоз манньыксытара, бостууктара ытыллыт тутуах сылыгар мөчирэни көдүүстөөхтүк туһанан сайынны түөрт ыйга хас биирдии фуражнай ынаһын 1100-түү килограмм ууту ырга республика үрдүнэн үрдүкүлүбүт социалистическай эбэһэтидэтибэни ылыммытара уонна оройуон бары манньыксыттарын, бостууктарын куоталаһыа ытырыттар.

Сайынны ийдарга мөчирэни таба туһаныт, эбни аһылыта дэлэйдик өгөрөн сөһүт, куоталаһыа кэмгэр түмүктөөн ас-ит, режим тутуспут уонна манньыксыттар, бостууктар таһаарылаах үлэлэрин түмүгэр, ылыммытыт утүө бачыаа чэстөөхтүк аһара толоруллубутун туһунан рапордыбыт. Ол курдук, балаан ыйын 30 күнүгэр туругунан хас биирдии ынаһтан 1123-түү килограмм уут ылымнан, ааспыт сый сайынны түөрт ыйынааһар, ынах ахсытан 136-лыы килограмм уутунэн ордуу ылынна.

Совхоз уут мамытар ытыллыт тутуах сылынаагы сорууларын атынны ый ийинэ толорууга дин ССКП райкомун бюротун, райсовет исполкомун, тыа хаһайыстыбатын управлениын, ЫБСЛКС райкомун бюротун өрөһүнэбит.

Совхоз дирентора: Р. А. ФИЛИПОВ.
Партком секретара: Н. С. ДМИТРИЕВ.
Консомольскай тэрилтэ секретара: В. ИВАНОВ.

Общественнай сүһүгэ — ийгэс, тотообу кыстыгы

БАРЫ КҮҮНҮ ТҮМҮӨХХЭ

Биһиги рейдэбит

Карл Маркс аатынан совхоз барыта кыстыгы булуутун атынны 10 күнүгэр дэри түмүктүүргэ соруулар уонна ол туһаларыгар итаргэһэххэ баарары.

Дьаһа дэ ийинэ быһаарылыбатын кэмэ, өтлөһө туох көмө наадыларый?

Билигин манна 6 эр «КВ» өһөхтөхтөр. Чыаһара биригээдигэр 1, Толоон биригээдигэр 2, Чычакта 1, манна таһынан общественнай гаражна 2—барыта 6 «КВ» өһөх наада эбит.

Ити баар өһөхтөрдүн хэстонтон тусна тутуулаада биир эр, иккиннэ араарыт диллэр. Оттон көрдөүт—«КВ» өһөхтөр бары хэстонтон тусна туруорулаах-таахтар.

Отделение биир да хотонуугар электрическай уот суох. Электро-материал булуллубатах.

Сүһүгү мыйаһынга 2 эр мыйаһын баар, аны оссо 4 мыйаһын наада.

Бу ийилибит итаргэһи суулаах туоратарга совхоз саалтата болжонтотун ууруулаах.

Рейдэбит биригээдэ ытыллыт тутуах сылыгар Бахсы сүөсүттэргэ утүмүт күчүмээд кыстыгы үчүгүйдик туруурга биир өйгө-санаада түмүлээн, дуулуурлаах үлэс туруумуттары астына бэлэтиир.

Х. ИВАНОВ, народнай хонтуруол оройуоннаагы номитотун представителэ.
С. МЕСТНИКОВА, ЫБСЛКС райкомун представителэ.
С. ДАНИЛОВ, хаһыат бэйэтин норр.

КИНИГЭНИ ТАПТААЧЧЫЛАР ОБЩЕСТВОЛАРА

Сага общественнай тарилтэ—кинигэни таптааччылар Бүтүн Союзтаагы добровольнай обществолара тариллинэ. Общество учредительнай съезди алтынны 3 күнүгэр Москвага Союзтар Дьэллэрин Колоннай саалатыгар буолла. Сага тарилтэ соруун, сыалын туһунан даһылааты ССРС Госкиндэтиин председатели Б. И. Стукалин өгөрдө.

Общество Устааба бигэрэтилиннэ. Общество бырабыланын председателинэн академик Е. М. ЖУКОВ таһылына.

ССТА.

ХАЛТАН
ЧАРАНГАР

Репортаж

Комбайны батыгчдын баазад баазад суухаа түгээр!

Итгэлтэй үгсээр байгаа баазад баазад суухаа түгээр! Ол аята нэлэр сулларга суусь от саба үүнэн тахса суоба ити баадын аларга, Отгон кинилэр нэгт нэхсүлэргэр сулы бына синк саппаша хаааныллыа, өргө дизри мунууллуа. Хара буадаарын тагастыггар чэлчэки да буолуа. Онон толугу сизиз түнэрилэн бурдун барахсан өрө анһан тахсаа турар.

Ону бэркэ дизн билэлэр, ол кудууһун өйдүүлэр Одьулуун уолатара, үрдүн үүнүү званотун механизатордара. Кинилэр биэрбит сыралаа, түүн утуйбакна, нунуһун өлөрбонко ыппыт эрэдэр—нөмүс турахтарынан толору туолбут саахырымнар. Илнилэргэр тулпут быйагнара, тохлут келеһүннэрин чүмчүтэ—эһилги бойом үүнүү төрүт үрдүн ылаастаах сизиз.

Ырыага ылаанмыт, тойунна нирбит Чурапчы чаранга тахсан нөрөн үөрүн; киһи хараба халтарыйар низг нэлээн сирэ хара буорунан нөрөн сытар. Ол түптү-мүдүн нөтүтүн туох эрэ төбө солон барбыт суолун өнө буолбатах. Ол—уугу-бийан уустарын айымнылаах үлэлэрин алгыстаах суоллара-инстэрэ. Бааһынара парадтаан барбыттар Нарл Маркс аатынан совхоз дуулаба үлэһиттэрэ, трактор миэгэ келепөрүнэн үлэ ылайытын ырыа-тын тарадан ааспыттар оройуон аатырбыт механизатордара.

Дэгиттэр идэлээх хорсун рабачайдар С. С. Артемьев, Д. Д. Пинигин комбайннар сууян-сөтөн туруорбуттара абыайах хонно. Эмиз кинилэрдин биэр байылаах механизатор Н. Н. Рязанский нүөх быйагы сомсуһан ахан биэрбитэ. Отгон билигин Халтан Чаранга модун ДТ трактордарынан күнү да нута алаһыһыллар—тыг хатыһа бааһынара киирэлэр, им сүтүүтэ отууларыгар тахсаллар.

Ол сылдьаннар совхозтарын Бахсытаагы, Мугудайдаагы отделениелара бу үлэбэ сөччолөөбөхтөрүн, отгон Бөлүгүргэ олох да тахлуттарын билбиттэрэ. Онон дыыл-хонун маньын туран биэрбитин мүчү тулпакка бааһарынытара. Ол аята бүтүн совхоз туһугар дизн эби тэптэн туруммуттара. Оннук дьулуурдаахтын үлэлээннэр 448 гектарга хадымалы хорута обустулар, быланнар 133 гектарынан аһара дайбаатылар.

Одьулуун хоту чарангарын тизра уурдаран аны собуруу эгэргэ тинийдилэр. Ити үлэлээн тигинтэ сылдьар сирдэрэ сүүстэн тахса гектар эзнээх. Ону тилийэ сүүртэһтэринэ 500 гектарга аа-дьуо чугаһахтарын сөп.

Оннук буолуо дизбиттин үс сүдү күүстээх трактордар мугуордарын тыһын нийргинэрэ Халтан Чарангыттан ыраахха дизри нуугунаан иһиллэр.

П. СЕДАЛИЦЕВ.

Учууталлар—идеологическай

ҮРДҮН АНАЛ

Сарсын билигин дойдубут Учуутал күнүн бэлэттир. 2,8 млдүйүн учуутал 49 млдүйүн үөрэнүүчүлөр армияларын билинг-хорутта сирдир. Окуулатаагы уон сыллар өрө ким буола улаатарыгар быһаарар суолтаахтар. Окуула, учуутал научнай-техническай прогресс үйэтигэр бэйэлэрин итиллээччилэригэр наадынах бизиллэригэр өтөрүтэ эрэ буолбаһа, эдэр трактордун майгы-сигили оттуһан мөссүөнүн, кини мөһүбэһүнүн чочуйарга дьулуһаллар.

Учуутал идата, кини үлэти партиянай, политическай-инстэр, пропагандистескай үлэ бары салааларын кытта биэр ситимнээх. Ол да-киһи учууталлар ленинскэй партия идеологическай үлэһиттэрин бэйбүөй кэккэтин иһинки күөнүгэр иһэлэр. В. И. Ленин партияны, киһи идеаларын кытта ыкса сибээстээх, кини тыһын иһириммит, кини сорукарыгар, үлэтигэр итириастээх учууталлар армияларын итиги наадынах туһунан эһитэ. Коммунистическай партия ити иһириммит төлөрүт.

Учууталлар саамай сөпкө идеологическай фронт иһинки кирбиһин бэйбастарынан алтыһаллар. Кинилэр кэккэлэрин ханатыга партия уонна правительство куруутун улахан суолтаны биэрэллэр уонна биэрэллэр. Сылдан ахсын оскуолаларга 150 тыһынча көрүгэ үрдүк уонна аналлаах орто үөрэх заведение-лэрин напугиниктара кэллэр. Билигин дойдубут төхсүс итиллээх иһинки бүтүүн орто үөрэхтээһини киирини ситэрэр дьоруудах учите-лескай көрүсэ тариллына.

Кэлэн сылларга учуутал туһугар кыһамыһа көрдөрүтүгү партиянай дьоруулар ылаһыһыллар. Үөрэх үлэһиттэрин хаммастары үрдэтти, учууталлар өлөрүт уеулуубуларын туһарына, тыа сирин учууталларыгар үтүс ахсааннаах чөлчөткүлэр—кыһамыһа быйаһы кес-түүтүнэн буолаллар.

Норуот, партия, правитель-ство педагог үлэтин үрдүктүк ылаһыһыллар. 82 киһиэхэ Социалистическай Үлэ Геройун аата иһэрлиниэ. Үөрэх 287 тыһынчаттан ардух үлэһитэ орденнарынан уонна медалларынан наараадалаһы-лар. 30 тыһынчаттан тахса киһи республика оскуо-лаларын үтүөлээх учуутал-дарын бочуоттаах аатын сү-гэллэр. Тыһынчалан педагогтар СССР уонна Союзнай республикалар Верховнай Со-веттары, государственнай былаас олохтоох органнын депутаттарынан тааһыһы-лар.

Учууталлар бары үөрэнүү-чүлэрэ—советскай дьоннор сүлүү учууталларын быраа-һыһыһынан итигини-ити-тин эрдэллэлэр.

СССР.

Интернат обустарытэччи бу ийэ. Оттон тээр сүрэхтөөх-хэ, итии хааныаахха, мөһү-танин, арыт-ардыгар киһи и-литтэри төттөрүтүн өлөрөн кэ-биһэр улааттарыгар сүөһүрдан-на ылаһаллар, иһилэр барах-сааттар сүбэхтэри сааһаа тө-һөлөөх наадыһы? Оро аата өрө. Интернакка сылы сылаан, өсө-хэс да сылы быһа олоһоочу-онтукайа суох сатамыат. Оттон ийэ курдук «көрөттөн көрөтүн, күндүттөн күндүн» сөлбүлэр, биллэн турар, үүстүк. Дөл-гуйуунаа, хомбуйууна уонна үөрүүнэн ураты бай бу үлэни уанууан сылларга идэ өгөстүбүт, кини бары кыһырдарын бэй-бастыт дьоннор баалара олус-ла үчүгэй. Евдокия Яковлевна БАРАШКОВА итээччинэ Чу-рапчытаагы интернат-оскуолага 17 сыл үлэһитэ, сүүһүнэн ыч-чачтары, ол иһигэр арыларга суох билиги киһи туттар сперт-сменнарбытын, итэн олох киһи-илыгар аһаартаата.

Налары сылааһы күһүн IX «а» кылааска 26 иһилэр. Үкүдэрэ тус-тусна оскуола-лар-тан мустан ий бастаан көрөбүттэрэ. Мэлдьи мичээр-ди сылдьар Федот Н. уонна өстүйбүт курдук көрбүт-иһити-бит

Ваня А., култаммытын туттар-халтар кыраакый Саши Н. уонна өлөрүт хаддылаабаһа эрэ тө-һөлөбүт Юра М., тугу да көрөх-сээбэки ууну-саһыа сылдьар Подиари С. уонна өмүнүрбүт-төһөнүрбүт Наташа К. Бу тус-

ИИТЭЭЧЧИ
СЫРАЛААХ
ҮЛЭТЭ

тусна итиллээх, тус-тусна май-гылаах-сигилилээх, итэрнэ-тээх олоһорго итээччинээ Ев-докия Яковлевна аһаммыта.

Төһө да үмүсүтүлээх, дэр-бааныах буолаллар бэйэ бэй-лэрттэн сибээһэ суох мөһүбэ-тиелэри киһи аһаммыт. Ити-иниктэр киһи итиллэһитигэр кэ-дүүстэрэ тутах буолааччы. Онон хас бириднэ мөһүбэти-чочу сылаа, дьулуһар, күнүтэ/олоххо киллэриһэр таскылаах-былаан сөрбөтүөн буолуохтаах. Евдокия Яковлевна иһигэр мө-һүбэтиелэри, кырдык дараһы, олус бигэрхай буолан харахха быраһыллыбат күннээри үтүс түбүктэри кытары сибээстээх, олорунан ситэриһэр буолан тахсаллар. Холбур, коллек-тивизма иһинки бастаан өлөрүт уратыларын үөрэттиһтэн, онтон сибээстээх быстах сөргүдүтэри төлөртөрүттэн, өлөрүт интернакка дьэһитиһэр уеулуубуларын, сы-һааннарын үөскэтиһтэн, ыһа-та, быстах-өстөх үлэһиттэн «аһаабыта. Онтон ити сылаага ылаһыһынаах бочуунаах мө-һүбэтиелэр кыһылаһытара.

Ууну-саһыа, үөрэрэр мөһү-тэриһиттэри аһааска «бары-тыгар тардан көрбүттэрэ. Тиһа-лар, кыһаһыһа өстүбүтэ—кы-лаас хаммаһын хуоһинга буол-бута. Итээччи да, таһаарыстара да-үлэтин көрөһэһиттэрэ. Он-тон киһилэрэ мастан кыһан өмөрүөн үлүһүйэн барбыта, өсөс оскуола быһастаһыгар

кыһаһын чыһын көмүскэһитэ. Мундука күөгүлөөһүн буолбуту-гар чемпионнаан сөһүһүтэ. Оркестро бэйэ киниэ, эрэллээх киһи дьэһитэ. Онон үлэтигэр аһа бастаан төрийэр үлэни—оһуулу-турнай бичээри сала-һыһын сөрүбүттарыгар дьэ-тигини барбатаа, кыһаһа-мүһүнэн аһаһыта. Киһи об-щественнай олоххо киирэн дьэ-һыта көпөннөр курдук иһинки өлүгүтэ буолбатаа тахчы. Саа-май өһөн күһэр предметигэр, физикага, Гоша Петров тулаур-дэһиткэ көһөдөһүтүтүтэр. Под-кари төһөлөөхтүк маһаммыта, сыһаа-халты туттан таһаарыс-тарыттан «смаһаннэ байыһыттан-байыта хаста хомойбута барыта иһиннэ тиһэриһтэ. Итигини үлэ-бары өлөрүт хаммаһыта.

Евдокия Яковлевна кылаас активнагар улахан болломтотун туһаайар. Бастаан улаан активы кытары бэйэте үлэһиттэн, төрийэр, салайар дьоруу иһирбитэ. Кэ-лэн ол улам-улам субэни-аһаан иһириннэн сөлбүлэн барбыта. Тиһагар активистар самодя-тельнай, инициативалаах буол-лалларын наадытыгар итээччи актив мунуһахтарыгар сыды-бат буолуоха, ол оннугар бо-ротоккулларыттан көрөн туту-сыһыһыттарына ыйар.

Ити курдук иллээх коллектив-тариллыта. Ол түмүгэр хаммаһы-барар күрөһтөһиллэргэ, куо-талаһыһыларга кылаас оскуола-ра бастаан тахсар. IX кылааһы бука-бары бүтэрбиттэрэ. Оттон быйыл саас экзаменга бары киирэн, ситиһ-хотуу аттестатын бары ылаһытара.

Евдокия Яковлевна педагогическай маастарыһыбатын үлэ-тэргэ утумнаахтык үлэһит. Быйыл уһулуччулаах советскай педагог В. А. Сухоминескай иһиниһтиһитин болромтөһө-түт үөрэтэр. Бэйэтин үлэтин опытын түмэн педагогическай аарыһыларга хас да даһылаһты-ры суруйда.

И. ОКОДОВ,

хатыһат бэйэтин көрө.

СНИМКА: Е. Я. БАРАШ-КОВА.

ТӨРӨӨБҮТ
ДОЙДУЛАРЫН
КӨМҮСКЭЛИН
И Ы И Н

Ийэ дойдун истэриһын чыһаахай страницатынан буолбут 1941—1945 сс. Аһа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриин суоһаах киирэгитэр билиги оройоммут утууталлара аһыһаа суох хорсун-хондуот быйыһын көрдөрбүттэрэ.

Оройуон учууталларыттан фронтга аан бастыкынан Якут-скайдаагы национальнай байыаннай оскуолаһын бүтэрбиттэр: Афанасий Аришович Монастырев, Роман Христофор-ович Кривошанин, Петр Семенович Соловьев барбытара. Ол киниһтэн, 1941 сыл атырдьах мыйы 18 күнүгэр, ыччаты сырдыкка, көрөбэ уһуһар таһыгар үлэһиттэн, аймак-хаан дьонноруттан Соловьев Егор Никоневич, Коркин Николай Михайлович (ныккэн Соловьевтан), Коркин Николай Михайлович (Кытаанахтан) уонна Захаров Иван Иппо-кентьевич (Бахсыттан) араһыһытара. Кинилэртэн Соловьев уонна Коркин төрөбүт аһаастарыгар эрсиһилиһтэһтэрэ.

Чурапчыттан сэриин түөрт уһун сылларын устатыгар 137 учуутал кыргыс кыһыһтар уотутар барбытара. Онтон 48-ра кыргыһы хонутуһар геройдар өлүүлэринэн охтубутта-ра. 20 киһи: П. Н. Коркин, К. Д. Потапов, Р. Х. Кривошанин, П. Д. Ефремов, М. Г. Белин, Н. Г. Баранков, уо. д. а. Советскай Армия офицердарынан буолбуттара. Кыргыһы хонутуттар көрдөрбүт хорсун быйыһыларын иһин учуутал-лар: Кривошанин Р. Х. Аһа дойдуну көмүскүүр Улуу сэ-рии I уонна II степеннаах, Попов Г. Н. иһин Кыһыл Сулус, Протодьяконов Г. Д. Аһа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриин I степеннаах, Сырдык Н. Г., Макаров С. К., Попов А. Н. Аһа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриин II степеннаах, Парфенов П. В., Спиридонов П. Е., Никитин А. Г., Егоров Н. Д. Алексеев В. О., Коркин П. В., Ефимов Г. Д. Кыһыл Сулус, Павлов Н. М., Дьяконов Н. М. Аһаан аһа III степеннаах орденнарынан наараадалаһытара.

Аһа дойдун сэриитин фронттарыттан эрһилэн кэлбиттэртэн 48 киһи билигин дараһы бэйэлэрин таһыгар илэлэринэн үлэһиттэр, сөрөхторо төһөһа тахсыһытара.

И. ПАВЛОВ.

Партия ба
рүн хайысха
арангатыгар
гыны инэри
тыыкыгар и
ити соругу т
сулууспалыи

